

POSTANOWIENIE

Dnia 28 października 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Sądej

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 28 października 2013r.,
sprawy **A. A.**,
skazanego z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 25 § 2 k.k.,
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę,
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...],
z dnia 11 października 2012r.,
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w L.,
z dnia 18 czerwca 2012r.,

postanowił

- 1) oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2) zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego;**
- 3) zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. K. – Kancelaria Adwokacka kwotę 738 zł (siedemset trzydzieści osiem), zawierającą 23 % VAT, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu – sporządzenie i wniesienie kasacji.**

UZASADNIENIE

A. A. stanął pod zarzutem popełnienia zbrodni z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w L. z dnia 18 czerwca 2012r., A. A. został uznany za winnego popełnienia czynu z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 25 § 2 k.k., za

który wymierzono mu karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Na poczet tej kary zaliczono mu okres tymczasowego aresztowania w sprawie oraz orzeczono o kosztach postępowania.

Od wyroku tego apelację na niekorzyść skazanego wniósł prokurator, zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, polegający na bezzasadnym przyjęciu, że skazany działał z przekroczeniem granic obrony koniecznej, podczas gdy należało mu przypisać działanie z zamiarem ewentualnym pozbawienia życia pokrzywdzonego. Ponadto prokurator podniósł zarzut rażącej niewspółmierności orzeczonej kary. Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Wyrok ten apelacją zaskarżył również obrońca skazanego, zarzucając na podstawie art. 427 § 1 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 3 k.p.k. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający wpływ na jego treść, polegający na niezasadnym uznaniu, że skazany przekroczył granice obrony koniecznej, stosując sposób obrony niewspółmierny do niebezpieczeństwa zamachu, podczas gdy z prawidłowej analizy dowodów zgromadzonych w przedmiotowej sprawie wynika, iż użycie noża było jedynym dostępnym skazanemu środkiem obrony – adekwatnym do występującego zagrożenia – a ponadto forma obrony była wynikiem silnego wzburzenia i strachu w pełni usprawiedliwionego okolicznościami zamachu. Obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i uniewinnienie skazanego od popełnienia zarzuconego mu czynu.

Po rozpoznaniu apelacji, Sąd Apelacyjny, wyrokiem z dnia 11 października 2012r., zmienił zaskarżony wyrok, łagodząc orzeczoną wobec skazanego karę pozbawienia wolności do roku i 10 miesięcy. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymany został w mocy. Na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczono skazanemu okres jego tymczasowego aresztowania oraz orzeczono o kosztach postępowania.

Kasację od wyroku Sądu drugiej instancji wniósł obrońca skazanego, zaskarżając ten wyrok w całości, zarzucając rażące naruszenie prawa materialnego, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 25 § 1 k.k., polegające na jego niezastosowaniu, pomimo tego, że z ustalonego stanu faktycznego

wynikało, iż skazany A. A. działał w warunkach obrony koniecznej i w konsekwencji wadliwe przyjęcie, że dopuścił się on zarzucanego mu czynu w warunkach przekroczenia granic obrony koniecznej. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i uniewinnienie skazanego od popełnienia zarzucanego mu czynu.

W odpowiedzi na kasację, prokurator Prokuratury Apelacyjnej, wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja obrońcy A. A., była bezzasadna w stopniu oczywistym, uzasadniającym jej oddalenie w trybie art. 535 § 3 k.p.k. Na pełną akceptację zasługiwało stanowisko prokuratora zawarte w jego odpowiedzi na tę skargę.

Na podstawie art. 536 k.p.k. Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów, a w zakresie szerszym – tylko w wypadkach określonych w art. 435 k.p.k., art. 439 k.p.k. i art. 455 k.p.k., które w sprawie nie wystąpiły.

Zgodnie z art. 523 § 1 k.p.k. kasacja może być wniesiona tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Niedopuszczalne jest zatem podniesienie zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych. Ponadto, na podstawie art. 519 k.p.k. zaskarżony może zostać jedynie prawomocny wyrok sądu odwoławczego kończący postępowanie w sprawie.

Tymczasem treść kasacji obrońcy skazanego wskazuje, że pod pozorem naruszenia prawa materialnego, *de facto* starał się on zakwestionować poczynione ustalenia faktyczne i to pomimo wielokrotnych zastrzeżeń, iż tego nie czyni. Dostrzec należy bowiem, że treść zarzutu apelacyjnego, gdzie skarżący kwalifikował go, zresztą prawidłowo, jako błąd w ustaleniach faktycznych, jest w zasadzie, poza odmiennym zredagowaniem, tożsama z zarzutem kasacyjnym. Ponadto podkreślić trzeba, że Sąd odwoławczy nie zmieniał ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia. Dlatego też przedmiotowa kasacja niewątpliwie skierowana była przeciwko wyrokowi Sądu pierwszej instancji, tym bardziej, że skarżący nie stawiał w niej żadnych zarzutów dotyczących postępowania odwoławczego. Tak postawiony zarzut naruszenia prawa materialnego stanowił

próbę obejścia ograniczeń kasacyjnych zawartych w art. 519 k.p.k. i art. 523 § 1 k.p.k. i doprowadzenia do ponownej kontroli odwoławczej wyroku Sądu pierwszej instancji. Nie można jednak tracić z pola widzenia nadzwyczajnego charakteru kasacji, która nie może być traktowana instrumentalnie jako wywołującą kolejną instancyjną kontrolę odwoławczą, o czym jednoznacznie świadczy wskazywane już jej sformalizowanie i stawiane ograniczenia dotyczące dopuszczalności.

Pod pozorem naruszenia art. 25 § 1 k.k. obrońca podważał dokonane w sprawie ustalenia faktyczne, przedstawiając własną ocenę zgromadzonego materiału dowodowego oraz wywodząc, że działanie skazanego było współmierne do niebezpieczeństwa zamachu. Tymczasem o zasadności naruszenia przepisów prawa materialnego, abstrahując od kwestii jego rażącego charakteru i to mogącego mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, można mówić wtedy, gdy w sposób wadliwy dokonano subsumpcji normy prawnej do ustalonego stanu faktycznego, to jest zastosowano przepis niewłaściwy lub nie zastosowano przepisu, który w tym przypadku powinien być zastosowany. Warunkiem rozważania kwestii naruszenia prawa materialnego jest jednak uznanie, że stan faktyczny został ustalony prawidłowo. W niniejszej sprawie skarżący jednak kwestionując ustalenia faktyczne próbował wykazać, że stanowiło to naruszenie prawa materialnego. Takie rozumowanie należy uznać za nieprawidłowe, albowiem dopiero niekwestionowany stan faktyczny może być podstawą procesu subsumpcji, a odnosi się to również ustaleń co do współmierności podjętej obrony.

Merytoryczna argumentacja kasacji była również bezzasadna, a przywołane na jej poparcie judykaty Sądu Apelacyjnego oraz Sądu Najwyższego dalece odbiegały od realiów niniejszej sprawy. Sąd odwoławczy, w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku w sposób rzetelny i szeroki odniósł się do stawianych w obydwu apelacjach zarzutów, wnikliwie przedstawiając swoje stanowisko w zakresie akceptacji przyjętego przez Sąd *a quo* przekroczenia przez skazanego granic obrony koniecznej. O jakości uzasadnienia Sądu *ad quem* dobitnie świadczy fakt, że autor kasacji nie stawiał żadnych zarzutów dotyczących procedowania tego Sądu (art. 433 § 2 k.p.k.) czy prezentacji przezeń swojego stanowiska (art. 457 § 3 k.p.k.).

Argumentacja zawarta w uzasadnieniach wyroków Sądów obydwu instancji nie pozwala na ocenę, że bezpodstawnie przyjęły one, że działanie A. A. nastąpiło z przekroczeniem granic obrony koniecznej, a w każdym razie, iż ustalenia te pozostają w rażącej sprzeczności z treścią art. 25 § 2 k.k. Zbędnym jest powielanie argumentacji Sądu *ad quem* w treści niniejszego uzasadnienia. Można jedynie zauważyć, że już samo zestawienie przyznawanego wszak przez obrońcę działania R. K., ostatecznie sprowadzającego się do naruszenia nietykalności osobistej skazanego (str.5 kasacji), w zestawieniu z trzema ciosami nożem zadanyymi przez tego ostatniego, nieodparcie prowadzi do wniosku o zasadności prawomocnego rozstrzygnięcia, jakie w tej sprawie zapadło. Rzecz nie tylko w porównaniu dóbr prawnie chronionych – nietykalności osobistej skazanego ze zdrowiem pokrzywdzonego – ale właśnie z tak podkreślanym przez Sąd Apelacyjny sposobem działania A. A., to jest zadaniem trzech uderzeń nożem, w tym trzeciego „gdy niebezpieczeństwo już malało, na skutek «wycofywania się» R. K.” (str. 10 - 11 uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego).

Kierując się przedstawioną powyżej motywacją Sąd Najwyższy kasację obrońcy skazanego ocenił za oczywiście bezzasadną, co implikowało jej oddalenie w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k., skazanego zwolniono od kosztów sądowych za postępowanie kasacyjne.

Tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, za sporządzenie i wniesienie kasacji, na rzecz obrońcy zasądzono od Skarbu Państwa kwotę 738 zł, zawierającą 23 % VAT.